

Postępowanie administracyjne w zakresie geologii złóż

Agata Spiżewska
Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego

W prezentacji użyto następujące skróty:

- PGiG – ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (tj. Dz. U. z 2022 r., poz. 1072 ze zm.);
- KPA – ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tj. Dz. U. z 2021 r., poz. 735 ze zm.);
- UOOŚ – ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz.U. z 2022 poz. 1029);
- KSH – ustawa z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (tj. Dz.U. z 2022 r. poz. 1467);
- KC – ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (tj. Dz.U. z 2022 r. poz. 1360 ze zm.);
- PLZP – ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz.U z 2022r. poz. 503);

W prezentacji użyto następujące skróty cdn:

- PP – ustawa z dnia 30 marca 2018r. Prawo przedsiębiorców (t.j. Dz. U. z 2021r., poz. 162 ze zm.);
- OG i TG – obszar górniczy i teren górniczy;
- PRG – projekt robót geologicznych;
- RP – Rzeczpospolita Polska;
- MŚ – Minister Środowiska;
- RM – Rada Ministrów;
- KRZG – Kierownik Ruchu Zakładu Górniczego;
- FLZG – fundusz likwidacji zakładu górniczego;
- mplzp – miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego;
- pzz – projekt zagospodarowania złoża.

Projektowanie robót geologicznych

W geologii złożowej istnieją 3 tryby postępowania z projektem robót (PRG):

1. Zatwierdzanie PRG w drodze decyzji (tzw. terenowe organy administracji geologicznej – starosta i marszałek);
2. PRG stanowi załącznik wniosku koncesyjnego (minister);
3. PRG podlega zgłoszeniu (art. 85a PGiG) dot. zbadania struktur geologicznych związanych z występowaniem złóż węglowodorów (minister).

Do starosty, jako organu administracji geologicznej pierwszej instancji, należą sprawy związane z zatwierdzaniem projektów robót geologicznych oraz dokumentacjami geologicznymi, dot. złóż kopalin nieobjętych własnością górnictw, poszukiwanych lub rozpoznawanych na obszarze do 2 ha w celu wydobywania metodą odkrywkową w ilości do 20 000 m³ w roku kalendarzowym i bez użycia środków strzałowych.

Do ministra właściwego do spraw środowiska, jako organu administracji geologicznej pierwszej instancji, należą sprawy związane z zatwierdzaniem projektów robót geologicznych oraz dokumentacjami geologicznymi, dot.:

- 1) złóż kopalin, o których mowa w art. 10 ust. 1 (objętych własnością górnictw);
- 2) poszukiwania lub rozpoznawania struktur podziemnego składowania CO₂;
- 3) poszukiwania lub rozpoznawania złóż węglowodorów.

Pozostałe kompetencje – **marszałek**.

Ustalając swoje kompetencje badamy również właściwość miejscową.

Wyłączenie (art. 3 PGiG)- Ustawy nie stosuje się do:

- pozyskiwania okazów minerałów, skał i skamielin w celach naukowych, kolekcjonerskich i dydaktycznych, prowadzonego bez wykonywania robót górniczych;
- wykonywania robót związanych ze sztucznym zasilaniem strefy brzegowej piaskiem, pochodzącym z osadów dennych obszarów morskich RP;
- wydobywania kruszywa w zakresie niezbędnym do wykonania pilnych prac zabezpieczających przed powodzią w czasie obowiązywania stanu klęski żywiołowej;

Zatwierdzanie PRG

1. Ocena właściwości rzeczowej organu (art. 161 PGiG);
2. Ocena formalna wniosku:
 - informacja o prawach, jakie przysługują wnioskodawcy do nieruchomości, w granicach której zaprojektowano roboty geologiczne – własność, dzierżawa, użytkowanie wieczyste; organ nie ma prawa żądać zgody właściciela nieruchomości na realizację robót;
 - ilość egz. projektu;
 - opłata skarbową (jeśli jest wymagana);
3. Ocena merytoryczna projektu;
4. Wszczęcie postępowania (formalność, czy konieczność ?) lub wezwanie do uzupełnienia (braki formalne – art. 64 KPA - termin nie krótszym niż 7 dni, brak opłaty skarbowej – art. 261 KPA – termin od 7 do 14 dni, braki i uwagi merytoryczne – art. 50 KPA – termin możemy narzucić dowolnie).

Opinia organu współdziałającego

(art. 80 ust. 5, w związku z art. 7 i 9 ustawy PGiG);

Zatwierdzenie PRG wymaga opinii wójta (burmistrza, prezydenta miasta) właściwego ze względu na miejsce wykonywania robót geologicznych, a w przypadku robót geologicznych wykonywanych w granicach obszarów morskich RP w zakresie poszukiwania lub rozpoznawania złóż węglowodorów - opinii Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego w zakresie technicznych możliwości prowadzenia działalności oraz zapewnienia jej bezpieczeństwa, a także opinii Ministra Obrony Narodowej i ministra właściwego do spraw rybołówstwa, w zakresie lokalizacji robót geologicznych.

Opinia organu współdziałającego

Współdziałanie – zasada wynikająca z art. 106 KPA, organ współdziałający zajmuje stanowisko na wniosek organu administracji geologicznej. Elementem tego wniosku musi być projekt rozstrzygnięcia tj. decyzji (art. 9 ust. 1 PGiG). O wystąpieniu zawiadamiamy wszystkie strony. Formą stanowiska jest zaskarżalne postanowienie. Organ współdziałający ma 14 dni na wyrażenie opinii, opinia nie wiąże organu administracji geologicznej, jeśli się nie przychylamy do stanowiska opiniującego – decyzja zatwierdzająca projekt musi zawierać uzasadnienie.

W wstąpieniu do organu współdziałającego dobrze jest zacytować art. 9 i art. 7 PGiG, jak również art. 8, jeżeli ma on zastosowanie (decyzje wydawane na podstawie ustawy, które dotyczą morskich wód wewnętrznych i morza terytorialnego oraz pasa nadbrzeżnego, wymagają uzgodnienia z dyrektorem właściwego urzędu morskiego, dotyczące strefy ekonomicznej, wymagają uzgodnienia z ministrem właściwym do spraw gospodarki morskiej).

Decyzja zatwierdzająca – wyłącznie na czas oznaczony – nie dłuższy niż 5 lat (doręczenie art. 80 ust. 8 PGiG);
Jeśli projekt był zatwierdzony na krótszy okres, możemy zmienić termin w decyzji na wniosek przedsiębiorcy, ale tylko przed jego upływem (zmiana do maksymalnego okresu 5 lat łącznie).
Po upływie tego okresu w przypadku braku realizacji robót – można zatwierdzić projekt jeszcze raz (być może zaktualizowany, jeśli tego będzie wymagać np. przepis prawa, lub stan faktyczny).
Zmiany PRG dokonuje się przez sporządzenie dodatku (procedura administracyjna dot. zatwierdzenia - taka jak w przypadku PRG).

Zamiar rozpoczęcia robót geologicznych

zgłasza się właściwemu:

- 1) organowi administracji geologicznej;
- 2) wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta), a na obszarach morskich RP - terenowemu organowi administracji morskiej;
- 3) organowi nadzoru górniczego - jeżeli do robót geologicznych stosuje się wymagania dotyczące ruchu zakładu górniczego.

Zgłoszenie dokonujemy najpóźniej na 2 tygodnie przed zamierzonym terminem rozpoczęcia robót geologicznych.

Art. 82 PGiG – pobór próbek i obowiązek ich przekazywania.

Ocena merytoryczna projektu

- kategoria rozpoznania,
- rozmieszczenie otworów,
- badania geofizyczne,
- rodzaje wierceń,
- opróbowanie.

Rozpoznanie złóż prowadzi się na podstawie istniejących odsłonień naturalnych i sztucznych, najczęściej jednak za pomocą otworów wiertniczych i wyrobisk górniczych oraz przy wykorzystaniu metod geofizycznych.

Wymagane kategorie rozpoznania

Do etapów prac poszukiwawczych i rozpoznawczych wyróżnia się kategorie rozpoznania złoża (i jego zasobów). W Polsce w sposób umowny oznaczane są one symbolami literowymi (§ 6 rozporządzenia MŚ w sprawie dokumentacji geologicznej złoża kopaliny, z wyłączeniem złoża węglowodorów z dnia 1 lipca 2015 r. (Dz.U z 2015 r. poz. 987);

D – odpowiada początkowej fazie prac poszukiwawczych szczegółowych, w wyniku których możliwa jest tylko bardzo orientacyjna ocena obszaru występowania przewidywanego złoża i jego zasobów; błąd oszacowania średnich wartości parametrów złoża i zasobów **może przekraczać 40%**;

C_2 – odpowiada etapowi poszukiwań szczegółowych; granice złoża określa się na podstawie danych uzyskanych z wyrobisk, odsłonień naturalnych lub badań geofizycznych metodą interpolacji lub ekstrapolacji; poznane są główne cechy formy, budowy i tektoniki złoża; wstępnie są określone warunki geologiczno-górnice eksploatacji, jakość kopaliny jest rozpoznana na podstawie systematycznego opróbowania w pełnym zakresie możliwych zastosowań kopaliny, błąd oszacowania średnich wartości parametrów złoża i zasobów **nie może przekraczać 40%**;

C_1 – odpowiada etapowi rozpoznania wstępnego; granice złoża określa się na podstawie danych uzyskanych z wyrobisk rozpoznawczych, z odsłonień naturalnych lub badań geofizycznych metodą interpolacji, rzadziej ekstrapolacji; stopień rozpoznania złoża jest wystarczający dla opracowania projektu zagospodarowania złoża, oraz określenia formy, budowy, tektoniki złoża, jakości kopaliny, warunków geologiczno-górnich eksploatacji, do dokonania oceny wpływu przewidywanej eksploatacji na środowisko, błąd oszacowania średnich wartości parametrów złoża i zasobów - **nie może przekraczać 30%**;

B – odpowiada etapowi rozpoznania szczegółowego; granice złoża określa się w sposób uściślony na podstawie danych uzyskanych ze specjalnie wykonanych w tym celu wyrobisk rozpoznawczych lub badań geofizycznych, jest wymagane określenie formy i budowy złoża, korelacji warstw, podstawowych cech tektoniki w sposób jednoznaczny; jakość i własności technologiczne kopaliny powinny być potwierdzone na podstawie wyników prób w skali półtechnicznej lub przemysłowej; stopień rozpoznania złoża jest wystarczający dla opracowania projektu zagospodarowania złoża, przy czym **błąd oszacowania średnich wartości parametrów złoża i zasobów nie może przekraczać 20%;**

A – odpowiada etapowi rozpoznania eksploatacyjnego; złożę kopaliny jest rozpoznane w stopniu umożliwiającym bieżące planowanie i prowadzenie jego eksploatacji przy możliwie najwyższym stopniu wykorzystania zasobów; jest wymagane określenie formy i budowy złoża, tektoniki, zasobów, na podstawie danych uzyskanych z wyrobisk udostępniających, przygotowawczych i eksploatacyjnych, rodzaju, jakości kopaliny i jej właściwości technologicznych na podstawie systematycznego opróbowania wyrobisk i danych uzyskanych z bieżącej produkcji; stopień rozpoznania złoża jest wystarczający dla opracowania projektu zagospodarowania złoża, przy czym **błąd oszacowania średnich wartości parametrów złoża i zasobów w poszczególnych blokach nie może przekraczać 10%.**

Literatura:

„Problemy geologicznego dokumentowania złóż kopalin stałych”
Marek Nieć Wydawnictwo IGSMIE PAN 2011 r. wraz z aneksem –
tab. 1 str. 97 **-orientacyjne odległości między wyrobiskami dla
projektowania rozpoznania złóż w kat. C₂.**

Metodyka dokumentowania złóż kopalin stałych – Część I
Poszukiwanie i rozpoznawanie złóż, planowanie i organizacja prac
geologicznych – 2012r; Redakcja i opracowanie prof. dr hab. inż.
Marek Nieć.

**orientacyjne odległości między wyrobiskami dla projektowania
rozpoznania złóż w kat. C₂.** – tab. 3.4, a grupy zmienności złóż
tab. 3.5.

Z ww. metodyką przyjmuje się orientacyjne odległości między
punktami rozpoznania złoża w kat. C₂ dla przykładowych
dokumentowanych złóż kopalin (dla odpowiednio wyższej kategorii
odległości między otworami zmniejszamy połowę).

Kopalina	Odległości między wyrobiskami [m]		
	Złoża grupy I	Złoża grupy II	Złoża grupy III
Gipsy i anhydryty	1 000 - 500	500 – 300	300 - 150
Piaskowce i kwarcyty	600 – 400	400 – 200	200 - 100
Wapienie i margle	1 000 - 600	600 – 300	
Dolomity	1 000 - 500	500 - 250	250 – 125
Ilaste ceramiki budowlanej, kruszyw lekkich, przemysłu cementowego	800 - 400	400 - 200	200 – 100
Piaski budowlane i podsadzkowe	700 - 500	500 - 300	< 300
Kruszywo naturalne grube (żwirowe)	750 - 300	300 - 150	150 - 50

Tabela 3.5

Grupy złóż z uwagi na stopień skomplikowania ich budowy i zmienność parametrów

Grupa złóża	Cechy budowy złóża	Zmienność parametrów złóża, współczynnik zmienności V %	Stopień trudności interpretacji budowy złóża	Ryzyko błędnego modelu złóża
I	Złoża o prostej budowie, ciągłe, niezaburzone tektonicznie lub w niewielkim stopniu zaburzone, wewnątrznie mało zróżnicowane, warunki hydrogeologiczne i inżyniersko-geologiczne proste	poniżej 30%	budowa geologiczna, warunki hydrogeologiczne i inżyniersko-geologiczne łatwe do interpretacji	małe
II	Złoża o budowie zróżnicowanej, lokalnie nieciągłe, tektonicznie zaburzone, warunki hydrogeologiczne i inżyniersko-geologiczne zróżnicowane na obszarze złóża	30–60%	trudna interpretacja budowy geologicznej oraz warunków hydrogeologicznych i inżyniersko-geologicznych	duże
III	Złoża o budowie skomplikowanej, nieciągłe, gniazdowe, silnie tektonicznie zaburzone, warunki hydrogeologiczne i inżyniersko-geologiczne złożone	ponad 60%	budowa geologiczna bardzo trudna do interpretacji, nie dająca się przedstawić na mapach i przekrojach w sposób jednoznaczny, warunki hydrogeologiczne i inżyniersko-geologiczne trudne do interpretacji	bardzo duże

Badania geofizyczne – podstawowe metody poszukiwania złóż. Wyjaśniają szczegóły budowy złoża i jego rejonu, pozwalają dość dokładnie okonturować granice złoża. Stosowane są metody geofizyki naziemnej i otworowej. Metody geofizyczne powierzchniowe stosowane są do kartowania szczegółowego utworów nie odsłoniętych na powierzchni, rozpoznania tektoniki (lokalizacji uskoków, stref spękań), rozpoznania grubości nadkładu, rozpoznawania niektórych szczegółów budowy wewnętrznej złoża (np. skrasowienia kopalin węglanowych).

Do celów kartograficznych stosuje się przede wszystkim metody geoelektryczne: profilowania i sondowania elektrooporowe oraz metody radiofalowe (VLF), rzadziej magnetyczne.

Metody geofizyki otworowej – profilowanie geofizyczne otworów (karotaż). Dostarcza danych do interpretacji profilu przewiercanych utworów, oceny ich właściwości fizycznych, zawodnienia, niekiedy także oceny jakości kopaliny. Profilowanie przeprowadza się stosując zespół metod: radiometrycznych, elektrycznych, akustycznych.

Wiercenia i opróbowanie

Wiercenia wykonywane w celu rozpoznania złoża dzieli się ze względu na technikę ich wykonania na:

- **okrętne ręczne lub mechaniczne** (wykonuje się jedynie w skałach luźnych lub słabo związanych, piaszczystych, ilastych, głębokość ok 15–30 m, próby o naruszonej strukturze);
- **udarowe** (bardzo rzadko stosowane przy rozpoznawaniu złóż); głębokość dochodzi do kilkuset metrów, próbki wydobywa się łyżką wiertniczą. Zawierają one materiał rozkruszony, przemieszany. Otwory udarowe stosuje się wówczas, gdy zachodzi obawa, że w przypadku stosowania otworów mechanicznych obrotowych zachodziłoby selektywne rozmywanie niektórych składników przewiercanych skał przez płuczkę, prowadzące do zubożenia o te składniki wydobywanych próbek np. złóż rud molibdenu;

Wiercenia mechaniczne obrotowe rdzeniowane oraz bezrdzeniowe są najczęściej stosowane przy rozpoznawaniu złóż. Głębokość wiercenia zależy od przewidywania głębokości położenia złoża. Średnica otworu winna być dobrana do:

- rodzaju i wielkości próbek, które mają być pobrane do badań,
- średnicy sond, jeśli ma być wykonywane profilowanie geofizyczne,
- średnicy pomp jeśli przewidywane jest wykorzystanie otworu do badań hydrogeologicznych (próbnego pompowania).

W przypadku większości złóż głębokości wynoszą najczęściej od kilkunastu do około 1000 m.

W złożu prawie zawsze obowiązuje pobieranie rdzeni na całej długości (również w utworach tworzących nadkład i występujących pod złożem).

Bezrdzeniowo można wiercić np. w nadkładzie złoża, jeśli został on już dostatecznie poznany. Bezrdzeniowo mogą też być wykonywane otwory w złożu na etapie rozpoznania szczegółowego i eksploatacyjnego jeśli ich zadaniem jest dostarczenie tylko informacji o jakości kopaliny z góry w określonych granicach jej występowania lub gdy wyznaczenie tych granic na podstawie pobieranych próbek zwierzchni nie powoduje trudności.

Opróbowanie - W zależności od potrzeb projektuje się pobór próbki z odsłoneń naturalnych, rdzeni wiertniczych lub wyrobisk górniczych. W przypadku rozpoznawania złóż niezbędne jest pobranie próbek do badań właściwości kopaliny, charakteryzujących jej jakość oraz pobieranie próbek do badań gęstości przestrzennej (niezbędnej dla obliczenia zasobów) i właściwości fizyczno-mechanicznych skał dla charakterystyki warunków geologiczno-inżynierskich przyszłej eksploatacji.

W projekcie powinien być przedstawiony planowany:

- cel opróbowania,
- rodzaj przewidywanych badań pobranych próbek,
- sposób pobierania próbek do planowanych badań (forma, rozmieszczenie, wielkość, przewidywana ilość),
- sposób przygotowania próbek do badań (schemat pomniejszania w przypadku próbek przeznaczonych do badań chemicznych),
- zakres badań próbek, które mają być wykonane (np. składu chemicznego, właściwości fizycznych).

Próbki do badań jakości kopaliny powinny być pobierane w sposób ciągły w profilu złoża, odcinkami o określonej długości (dobrej w taki sposób, by można było uzyskać dane o ewentualnym zróżnicowaniu tej jakości).

Obowiązuje zasada pobierania odrębnych próbek z każdej dającej się wydzielić litologicznie warstwy.

Dokumentacje geologiczne złóż kopalin stałych

Dokumentację geologiczną złoża kopaliny sporządza się w celu określenia jego granic, zasobów geologicznych, warunków występowania oraz określenia możliwości wydobycia kopaliny ze złoża (art. 89 ust. 1 PGiG).

Dokumentacja geologiczna złoża kopaliny określa w szczególności:

- 1) rodzaj, ilość i jakość kopaliny, w tym przez przedstawienie informacji dotyczących kopalin towarzyszących i współwystępujących użytecznych pierwiastków śladowych oraz występujących w złożu substancji szkodliwych dla środowiska, oraz kategorię rozpoznania złoża;
- 2) położenie złoża, jego budowę geologiczną, formę i granice;
- 3) elementy środowiska otaczającego złożę;

- 4) hydrogeologiczne i inne geologiczno-górnice warunki występowania złoża;
- 5) stan zagospodarowania powierzchni w rejonie udokumentowanego złoża;
- 6) graniczne wartości parametrów definiujących złożę i jego granice.

Szczegółowe wymagania określa rozporządzenie MŚ z dnia 1 lipca 2015 r. w sprawie dokumentacji geologicznej złoża kopaliny, z wyłączeniem złoża węglowodorów (Dz.U. z 2015 r. poz. 987).

Dokumentację zatwierdzamy w drodze decyzji – po uprzednim wszczęciu postępowania i dania możliwości wypowiedzenia się wnioskodawcy co do zebranych dowodów – art. 10 KPA.

Doręczenia decyzji i dokumentacji – podobnie jak w przypadku innych dokumentacji geologicznych (art. 94 PGiG).

Przesyłamy kopie decyzji:

- 1) organom wykonawczym jednostek samorządu terytorialnego, których terytoriów dotyczy dokumentacja geologiczna;
- 2) właściwemu terenowemu organowi administracji morskiej - jeżeli dokumentacja geologiczna dotyczy obszarów morskich RP;
- 3) pozostałym właściwym miejscowo organom administracji geologicznej, załączając po 1 egzemplarzu dokumentacji geologicznej w postaci papierowej i postaci elektronicznej;
- 4) właściwym miejscowo wojewodom;
- 5) właściwym miejscowo organom nadzoru górniczego.

Błędy i uchybienia merytoryczne

Sposób rozpoznania złoża; Problemy w postępowaniu i ocenie dokumentacji, „małe złoża o prostej budowie” – praktycznie brak ryzyka w niepowodzeniu eksploatacji ze względu na rozpoznanie. Błędy sposobu rozpoznania złoża mogą wynikać z niewłaściwego jego zaprojektowania i realizacji – badanie złoża w stopniu niewystarczającym dla jego udokumentowania w odpowiedniej kategorii. Źle dobrany rozstaw otworów wiertniczych i sposób ich ułożenia. Uchybieniem jest uznanie złoża za rozpoznane w określonej kategorii bez spełnienia wszystkich wymagań jej stawianych.

Typowy błąd w złożach skalnych – pomijanie w doborze odległości między otworami nachylenia warstw, co powoduje brak możliwości opróbowania niektórych kompleksów skalnych i wyznaczenia granic ich występowania oraz niewykonywanie kartowania powierzchniowego, które może dostarczyć wstępnych danych o rodzaju skał nadkładu, ich miąższości, występowania stref uskokowych, krasowienia (obniżenia morfologiczne).

Opróbowanie;

- Brak danych o ułożeniu warstw lub kontaktach różnych utworów;
- Czasami różny opis na przekrojach i w otworach;
- Błędy oceny jakości kopaliny – często brak opisu sposobu pobierania prób;
- Brak prawidłowej informacji o możliwości uzyskania z kopaliny surowca o wymaganych parametrach, a typowym uchybieniem jest ocena jakości kopaliny na podstawie norm dotyczących surowca jako produktu handlowego.

Opis i interpretacja budowy geologicznej złoża oraz prezentacji jego granic

- Położenie stropu i spągu złoża między otworami jest interpretowane niewłaściwie; otwory nie dowiercone do spągu złoża należy pominąć w określaniu jego położenia.
- W złożach kruszywa piaskowo-żwirowego nie należy wyznaczać spągu złoża na głębokości występowania zwierciadła wody (wartość zmienna) – należy podać rzędną.
- Nie wyznaczamy granicy złoża po skrajnych otworach pozytywnych, o ile nie wynika to z jakichś dodatkowych potrzeb (na przykład stwierdzenia parametrów złoża wzdłuż sztucznie ustalonej jego granicy). Złoże zawsze występuje także na zewnątrz od skrajnych pozytywnych otworów rozpoznawczych.

Prezentacja parametrów złoża

(Uśrednianie parametrów złoża gdy nie ma to zastosowania, uśrednianie parametrów jakościowych w przypadku gdy w złożu występują odmiany kopaliny przestrzennie wyodrębnione, o różnych właściwościach np. piaski i pospółki w złożach kruszywa naturalnego).

Uwagi do przedkładanych dokumentacji:

- Często brak wykonanej mapy sytuacyjno-wysokościowej;
- Błędy w ustaleniu współrzędnych załamania granic złoża;
- Opis budowy geologicznej złoża dotyczy zazwyczaj opisu rejonu złoża;
- Niewykonywanie wszystkich zaprojektowanych badań z uwagi na oszczędności przedsiębiorcy;
- Brak oceny przydatności kopaliny do różnych kierunków wykorzystania.

- Pomyłki rachunkowe (techniczne, geometryzacji złoża – dobór metody obliczenia zasobów);
- Błędy pomiaru parametrów złoża: zła miąższość, gęstość przestrzenna kopaliny, zawartość składnika użytecznego, zła powierzchnia złoża.

Ogólny błąd szacowania zasobów – poszczególne błędy w różnym stopniu wpływają na wynik końcowy. Do oceny dokładności obliczenia zasobów stosujemy metody porównawcze, a różnica wyników powinna być mniejsza niż 5 % w stosunku do zasobów średnich.

Rozliczenie zasobów złoża po zakończeniu eksploatacji

W przypadku zaniechania lub zakończenia eksploatacji złoża kopaliny dokonuje się rozliczenia zasobów złoża kopaliny w dodatku do dokumentacji geologicznej złoża kopaliny (§ 7 ust. 2 rozporządzenia MŚ z dnia 1 lipca 2015 r. w sprawie dokumentacji geologicznej złoża kopaliny, z wyłączeniem złoża węglowodorów (Dz.U. z 2015 r. poz. 987)).

Jak wyegzekwować rozliczenie zasobów ?

Decyzja stwierdzająca wygaśnięcie koncesji – określamy termin przedłożenia dodatku do dokumentacji.

Skreślenie złoża z bilansu zasobów.

Czy powinien być wniosek w dodatku do dokumentacji ?

Kopalina towarzysząca

Kopalina towarzysząca występuje w granicach lub w sąsiedztwie złoża kopaliny uznanej za główną. Może być eksploatowana równolegle z kopaliną główną. Jest to kopalina o zdecydowanie niższej wartości niż kopalina główna, często taka, której samodzielna eksploatacja byłaby nieopłacalna. Pojęcie kopaliny określa tylko jej cechy, które kwalifikują ją do praktycznego wykorzystania. O tym czy będzie ona mogła być wykorzystana decydują:

- wielkość zasobów;
- warunki geologiczne występowania;
- możliwość zbytu.

Sposób postępowania z nią musi być przewidziany w pzz i planie ruchu zakładu. Jeśli na etapie dokumentowania nie oszacowano zasobów kopaliny towarzyszącej, nie będzie można udzielić koncesji na jej wydobywanie.

Kopalina współistniejąca

Kopalina współwystępująca, to kopalina występująca w granicach złoża, której wydobywanie warunkuje możliwość wydobywania kopaliny głównej, nie możemy jej eksploatować oddzielnie bez kopaliny głównej. Przykład – złoża cynku i ołowiu w Polsce na obszarze śląsko-krakowskim, czy złoża torfu nad złożem kredy jeziornej.

Uwaga na opłaty eksploatacyjne:

- towarzysząca 50 %,
 - współwystępująca 100 %
- stawki za dany rodzaj kopaliny.

Podział złoża, nazewnictwo

Poprawne nazewnictwo przy podziale złoża pozwala na podstawie nazwy określić, które złożo zostało podzielone, a które wydzielono z już istniejącego.

W przypadku dokonywania podziału złoża, dla którego jest wykonana dokumentacja geologiczna, należy sporządzić nową dokumentację dla części złoża przewidzianej do zagospodarowania; dla pozostałej części należy sporządzić rozliczenie zasobów złoża w formie dodatku do dokumentacji geologicznej na koszt podmiotu, który sfinansował wykonanie nowej dokumentacji (art. 89 ust. 5 PGiG).

W nowej dokumentacji geologicznej sporządzonej dla części złoża kopaliny przewidzianej do zagospodarowania pozostawia się nazwę złoża kopaliny uzupełnioną o kolejną cyfrę arabską, począwszy od cyfry 1.

Połączenie eksploatowanych złóż

W przypadku wykonania dokumentacji geologicznej złoża kopaliny dla złoża powstałego z połączenia dwóch lub więcej złóż, nazwa nowego złoża w tej dokumentacji może być co najwyżej dwuczłonowa, z tym że co najmniej jeden człon odnosi się do nazwy jednego z poprzednich złóż (§ 2 rozporządzenia MŚ z dnia 1 lipca 2015 r. w sprawie dokumentacji geologicznej złoża kopaliny, z wyłączeniem złoża węglowodorów (Dz.U. z 2015 r. poz. 987)).

Planowanie przestrzenne

Art. 95 ust. 1 i 2 PGiG implikuje obowiązek organu planistycznego do wprowadzenia udokumentowanego złoża do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy w terminie 2 lat od dnia zatwierdzenia dokumentacji geologicznej. Udokumentowanie złoża kopalin na nieruchomości gruntowej będzie wiązało się w przyszłości z obowiązkiem zapewnienia jego ochrony na podstawie art. 125 - 126 ustawy Prawo ochrony środowiska.

Oznacza to, że Rada Gminy może ujawnić granice złoża w studium, a później w planie miejscowym (tu brak terminu na wprowadzenie zmian), ale jednocześnie wprowadzić takie zagospodarowanie terenu, które będzie służyć ochronie złoża (np. tereny rolne), a niekoniecznie przeznaczyć je do eksploatacji.

Organ administracji geologicznej – **opiniuje projekt studium i mplzp** (art. 11 i odpowiednio art. 17 ustawy PLZP), uzgadnia również decyzje o warunkach zabudowy, inwestycji celu publicznego (art. 53 ust. 4 pkt 5 w zw. z art. 60 ust. 1 ustawy j.w.).

Organ administracji geologicznej odpowiedzialnego za uzgadnianie w zakresie udokumentowanych złóż kopalin jest marszałek (II OSK 3266/19 z dnia 18.02.2021r., II OSK 28/21 z dnia 22.06.2021 r. itd.) – sąd orzekł, że właściwość organu nie może być dorozumiana.

Art. 161 ust. 3 ustawy PGiG nie stanowi normy kompetencyjnej wyznaczającej właściwość rzeczową ministra jako organu administracji geologicznej pierwszej instancji właściwego do dokonania uzgodnienia, o którym mowa w art. 53 ust. 4 pkt 5 w związku z art. 60 ust. 1 ustawy o PLZP (dot. złóż będących w kompetencjach ministra, określonych w tym art. PGiG).

Uzgodnienie – postanowienie wydane w trybie art. 106 KPA, na które służy zażalenie.

Wniosek koncesyjny – najważniejsze zagadnienia, zgodność wniosku z decyzją środowiskową;

Zasady koncesjonowania – Dział III PGiG - Koncesje

Działalność w zakresie :

1) poszukiwania lub rozpoznawania złóż kopalin, o których mowa w art. 10 ust 1, z wyłączeniem złóż węglowodorów,

1a) poszukiwania lub rozpoznawania kompleksu podziemnego składowania dwutlenku węgla,

2) wydobywania kopalin ze złóż,

2a) poszukiwania i rozpoznawania złóż węglowodorów oraz wydobywania węglowodorów ze złóż,

3) podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji,

4) podziemnego składowania odpadów,

5) podziemnego składowania dwutlenku węgla,

może być wykonywana po uzyskaniu koncesji (art. 21 PGiG)

Organy koncesyjne

Minister właściwy do spraw środowiska udziela koncesji na:

- 1) poszukiwanie lub rozpoznawanie złóż kopalin, o których mowa w art. 10 ust. 1 ustawy, z wyłączeniem złóż węglowodorów,
 - 1a) poszukiwanie lub rozpoznawanie kompleksu podziemnego składowania dwutlenku węgla,
- 2) wydobywanie kopalin, o których mowa w art. 10 ust. 1 ustawy, ze złóż,
 - 2a) poszukiwanie i rozpoznawanie złóż węglowodorów oraz wydobywanie węglowodorów ze złóż,
- 3) wydobywanie kopalin ze złóż znajdujących się w granicach obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej,
- 4) podziemne bezzbiornikowe magazynowanie substancji,
- 5) podziemne składowanie odpadów,
- 6) podziemne składowanie dwutlenku węgla.

(art. 22 ust. 1 PGiG)

Starosta jako organ koncesyjny udziela koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż, jeżeli jednocześnie są spełnione następujące wymagania:

- 1) obszar udokumentowanego złoża nieobjętego własnością górnictwem nie przekracza 2 ha,
- 2) wydobywanie kopaliny ze złoża w roku kalendarzowym nie przekroczy 20 000 m³,
- 3) działalność będzie prowadzona metodą odkrywkową oraz bez użycia środków strzałowych (art. 22 ust 2 PGiG).

Marszałek województwa jest organem koncesyjnym w pozostałym zakresie – domniemane właściwości marszałka.

Koncesje na wydobywanie kopalin ze złóż

– przedmiot postępowania administracyjnego - Wymagania wniosku (art. 24 ust.1 PGiG). We wniosku o udzielenie koncesji, poza wymaganiami przewidzianymi przepisami z zakresu ochrony środowiska, określa się:

- 1) **właścicieli** (użytkowników wieczystych) nieruchomości, w granicach których ma być wykonywana zamierzona działalność, oraz oznaczenie tych nieruchomości zgodnie z ewidencją gruntów i budynków;
- 2) **prawa wnioskodawcy do nieruchomości** (przestrzeni), w granicach której ma być wykonywana zamierzona działalność, lub prawo, o ustanowienie którego ubiega się wnioskodawca;
- 3) **czas**, na jaki koncesja ma być udzielona, wraz ze wskazaniem terminu rozpoczęcia działalności;
- 4) **środki**, jakimi wnioskodawca dysponuje w celu zapewnienia prawidłowego wykonywania zamierzonej działalności;

- 5) wykaz obszarów objętych formami ochrony przyrody; wymóg ten nie dotyczy przedsięwzięć, dla których jest wymagana decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach;
 - 6) sposób przeciwdziałania ujemnym wpływom zamierzonej działalności na środowisko;
 - 7) firmę przedsiębiorcy, oznaczenie jego siedziby i adresu albo miejsca zamieszkania i adresu oraz adresu głównego miejsca wykonywania działalności gospodarczej;
 - 8) numer w rejestrze przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym, o ile przedsiębiorca taki numer posiada, oraz numer identyfikacji podatkowej (NIP);
 - 9) rodzaj i zakres wykonywania zamierzonej działalności.
- Do wniosku o udzielenie koncesji dołącza się dowody istnienia określonych w nim okoliczności, a w przypadku potwierdzenia danych dot. nieruchomości - **wypis z ewidencji gruntów i budynków.**

Uwaga z dowodami świadczącymi o wiarygodności finansowej !!!

PP - art. 29. Organ nie może żądać ani uzależniać swojego rozstrzygnięcia od przedłożenia dokumentów w formie oryginału, poświadczonej kopii lub poświadczonego tłumaczenia, chyba że obowiązek taki wynika z przepisów prawa.

Do wniosku o udzielenie koncesji, poprzedzonej decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach wydaną w postępowaniu wymagającym udziału społeczeństwa, dołącza się również załącznik graficzny określający przewidywany teren, na którym będzie realizowane przedsięwzięcie, oraz przewidywany obszar, na który będzie oddziaływać przedsięwzięcie, o ile dołączenie tego załącznika było wymagane przez przepisy obowiązujące w dniu złożenia wniosku o wydanie tej decyzji, w szczególności mapę, o której mowa w art. 74 ust. 1 pkt 3a UOOŚ. Chodzi o mapę z zaznaczonym terenem przedsięwzięcia wraz z obszarem 100 m od jego granic.

Wymagania UOOŚ

Brak decyzji nie skutkuje wezwaniem w trybie 64 KPA. Nie jest to brak formalny, gdyż rozpatrujemy wniosek merytorycznie (II OSK 2136/18 – Wyrok NSA). Zawiadamiamy o wszczęciu postępowania lub o prowadzeniu sprawy dot. udzielenia koncesji i informujemy, że ze względu na brak decyzji środowiskowej możemy wydać decyzję niezgodą z żądaniem strony (art. 79a KPA).

Na wstępie dokonujemy więc analizy charakterystycznych parametrów technicznych przedsięwzięcia oraz analizujemy dane charakteryzujące wpływ na środowisko tego przedsięwzięcia, dokonujemy również oceny czy planowane przedsięwzięcie kwalifikuje się do przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie oddziaływać na środowisko i tym samym, czy jest wymagana decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach. Rozstrzygnięcie kwestii czy jest wymagane uprzednie uzyskanie przedmiotowej decyzji nie leży po stronie inwestora, lecz należy do organu właściwego do wydania lub zmiany koncesji.

Przedsięwzięcie kwalifikujemy do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub potencjalnie oddziaływać na środowisko w oparciu o rozporządzenia RM z 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839).

UOOŚ art. 86 - Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach wiąże organ koncesyjny przy wydawaniu koncesji.

Decyzja środowiskowa często wydawana jest bardzo długo, lub ze względu na proces odwoławczy, staje się ostateczna po wielu miesiącach lub nawet latach od momentu złożenia wniosku o jej wydanie, co skutkuje że jest niewykonalna przy zmianie koncesji, jeśli przez cały czas procedowania decyzji, trwała eksploatacja złoża, a plany przedsiębiorcy ewaluowały.

We wniosku o udzielenie koncesji

na wydobywanie kopalin ze złóż określa się również:

- 1) złóż kopaliny lub jego część;
- 2) wielkość i sposób zamierzonego wydobycia kopaliny;
- 3) stopień zamierzonego wykorzystania zasobów złoża kopaliny;
- 4) projektowane położenie obszaru górniczego i terenu górniczego, przedstawione zgodnie z wymaganiami dotyczącymi map górniczych,
Uwaga – badamy zgodność mapy ze współrzędnymi punktów załamania granic;
- 5) geologiczne i hydrogeologiczne warunki wydobycia.

Należy również dołączyć dowody dot. prawa do korzystania z informacji geologicznej !!! (w tym kopia decyzji zatwierdzającej dokumentację).

Załączniki graficzne sporządza się zgodnie z wymaganiami dotyczącymi map górniczych, z zaznaczeniem granic podziału terytorialnego kraju (w ustawie nie ma wymagań dot. map górniczych).

Nie ma w ustawie mowy o odesłaniu do Polskiej Normy (PN).

PN dot. map górniczych jest wydana, ale czy jest obowiązkowa, gdy przepisy koncesyjne do nich nie odsyłają ?

Stosowanie norm jest dobrowolne. Powołanie się na normę w przepisie prawnym niższego rzędu, np. w rozporządzeniu ministra, nie zmienia jej dobrowolnego statusu. Zmiana statusu dobrowolności stosowania normy musi być wyraźnie wskazana w postanowieniach ustawy.

PN – dokument normatywny odzwierciedlający stan wiedzy technicznej, nie ma zakazu stosowania norm wycofanych.

We wniosku o udzielenie koncesji przez starostę określa się również przewidywany sposób prowadzenia ruchu zakładu górniczego.

Ruch zakładu górniczego musi być prowadzony pod kierownictwem i dozorem osób posiadających odpowiednie, określone prawem kwalifikacje. Roboty przygotowawcze i eksploatacyjne muszą być prowadzone w sposób odpowiedni do warunków geologiczno-górnich, wyposażenia technicznego, a także w sposób zapewniający bezpieczeństwo pracowników oraz bezpieczeństwo i ciągłość ruchu zakładu górniczego. Pracownicy muszą posiadać wymagane kwalifikacje, uprawnienia, szkolenia bhp, przeciwpożarowe, aktualne badania lekarskie, itp.

Za ruch zakładu górniczego odpowiada KRZG.

Dokument Bezpieczeństwa

Zgodnie z § 6 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 8 kwietnia 2013 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących prowadzenia ruchu odkrywkowego zakładu górniczego (Dz. U. z 2013 r. poz. 1008), przed rozpoczęciem prac przedsiębiorca sporządza dla zakładu górniczego dokument bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników, zwany dalej „dokumentem bezpieczeństwa”.

W zakładzie górniczym wydobywającym kopaliny na podstawie koncesji udzielonej przez starostę dokument bezpieczeństwa mogą stanowić instrukcje lub inne dokumenty, opracowane przez przedsiębiorcę w zakresie odpowiednim do wielkości i zakresu działania zakładu górniczego.

Projektem techniczny

Przedsiębiorca wydobywający kopalinę na podstawie koncesji udzielonej przez właściwego starostę prowadzi eksploatację złoża zgodnie z projektem technicznym, zatwierdzonym przez KRZG. W projekcie tym uwzględnia się optymalny wariant wykorzystania zasobów złoża oraz określa się: 1) docelowy zasięg eksploatacji oraz projektowanych granic filarów i pasów ochronnych; 2) miejsca i sposoby udostępnienia złoża i miejsca zwałowania nadkładu; 3) sposób urabiania, zwałowania i transportu urobku; 4) stosowane maszyny i urządzenia oraz ich rodzaj. Do projektu technicznego dołącza się mapę sytuacyjno-wysokościową powierzchni w skali nie mniejszej niż 1:2000 z oznaczeniem granic: 1) obszaru i terenu górniczego; 2) udokumentowanego złoża; 3) zakładu górniczego; 4) nieruchomości gruntowych, do których przedsiębiorcy przysługuje tytuł prawny; 5) miejsc wymienionych w ust. 2 pkt 1 i 2; 6) sąsiednich obszarów górniczych (§34 ww rozporządzenia).

Do wniosku (nie dot. starosty) dołącza się projekt zagospodarowania złoża, określający wymagania w zakresie racjonalnej gospodarki złożem kopaliny, w szczególności przez kompleksowe i racjonalne wykorzystanie kopaliny głównej i kopalin towarzyszących, oraz technologii eksploatacji zapewniającej ograniczenie ujemnych wpływów na środowisko.

Projekt zagospodarowania złoża nie ma umocowania w ustawie tak jak PRG czy dokumentacja. Jego celem jest określenie:

- podstawowych parametrów dotyczących eksploatacji złoża,
- OG i TG, w tym zakresu eksploatacji,
- wielkość i sposób zamierzonego wydobycia kopaliny (głównej, towarzyszącej, współwystępującej),
- wariantu wykorzystania zasobów złoża z uwzględnieniem uwarunkowań ochrony środowiska, bezpieczeństwa życia, zdrowia ludzkiego oraz możliwości technicznych i ekonomicznych,
- zasobów przemysłowych i nieprzemysłowych.

W projektach zagospodarowania złóż określa się:

- 1) **zasoby przemysłowe**, będące częścią zasobów bilansowych lub pozabilansowych złoża, a w przypadku wód leczniczych, termalnych i solanek - zasobów eksploatacyjnych złoża, w granicach projektowanego obszaru górniczego lub wydzielonej części złoża przewidzianej do zagospodarowania, które mogą być przedmiotem uzasadnionej technicznie i ekonomicznie eksploatacji przy uwzględnieniu wymagań określonych w przepisach prawa, w tym wymagań dotyczących ochrony środowiska;
- 2) **zasoby nieprzemysłowe**, będące częścią zasobów bilansowych złoża niezaliczoną do zasobów przemysłowych w obszarze przewidzianym do zagospodarowania, których eksploatacja może stać się uzasadniona w wyniku zmian technicznych, ekonomicznych lub zmian w przepisach prawa, w tym dotyczących wymagań ochrony środowiska;

- 3) **straty w zasobach przemysłowych i nieprzemysłowych**, będące częścią tych zasobów przewidzianą do pozostawienia w złożu, której na skutek zamierzonego sposobu eksploatacji nie można wyeksploatować w przewidywalnej przyszłości, w sposób uzasadniony technicznie i ekonomicznie;
- 4) **zasoby operatywne** dla złóż kopalin stałych, stanowiące zasoby przemysłowe pomniejszone o przewidywane straty.

Wymagania dot. projektów zagospodarowania złoża określa rozporządzenie MŚ w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących projektów zagospodarowania złóż z dnia 24 kwietnia 2012r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 511), które jest bardzo ogólne.

Strony w postępowaniu administracyjnym, uzgodnienie udzielenia koncesji

Art. 28 KPA - Stronom jest każdy czyjego interesu prawnego lub obowiązku dotyczy postępowanie albo kto żąda czynności organu ze względu na swój interes prawny lub obowiązek.

Właściciele nieruchomości gruntowych znajdujących się w terenie górniczym winni być uznani za strony w postępowaniu koncesyjnym.

Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 12 maja 2021 r. SK 19/15

Uchylenie art. 41 ust. 2 PGiG od dnia 18 maja 2021 r. (po opublikowaniu wyroku), spowodowało, że strony w postępowaniu koncesyjnym ustalamy podobnie jak w poprzednim stanie prawnym, jaki kreowały przepisy ustawy z dnia 4 lutego 1994r. - Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 27, poz. 96). Pod rządami poprzedniej ustawy, w postępowaniu koncesyjnym miał prawo uczestniczyć każdy, komu przysługiwał przymiot strony na gruncie art. 28 KPA.

Podmiot na prawach strony – stroną nie jest ale ma niemal takie same prawa (np. prokurator, rzecznik praw obywatelskich).

Art. 33 ust. 1 PGiG - **Udział organizacji społecznych.**

Jeżeli koncesja jest poprzedzona decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach podjętą w postępowaniu toczącym się z udziałem społeczeństwa, w postępowaniu koncesyjnym nie stosuje się przepisów o udziale organizacji społecznych.

Jeżeli wniosek koncesyjny nie spełnia wymagań – wezwanie do uzupełnienia w trybie art. 64 KPA i jeżeli wnioskodawca nie uzupełni w wyznaczonym terminie - pozostawienie wniosku bez rozpoznania ?

Orzecznictwo w tym zakresie – niekompletny wniosek również wszczyna postępowanie, jeśli badamy równocześnie jego zawartość merytoryczną, to wówczas postępowanie winno się zakończyć decyzją.

Wszczęcie postępowania następuje wraz ze złożeniem wniosku, ale mamy obowiązek zawiadomienia wszystkich stron. Datą wszczęcia postępowania na żądanie strony jest dzień doręczenia żądania organowi administracji (art. 61 § 1 i 3 KPA).

Jeżeli liczba stron postępowania jest większa niż 20, organy administracji zawiadamiają o decyzjach i innych czynnościach w drodze obwieszczeń zamieszczanych w Biuletynie Informacji Publicznej na stronach tych organów oraz w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości (art. 41 ust. 3 PGiG).

Obwieszczenie uznaje się za doręczone po upływie 14 dni od dnia, w którym nastąpiło publiczne obwieszczenie, inne publiczne ogłoszenie lub udostępnienie pisma w Biuletynie Informacji Publicznej.

Współdziałanie (art. 23 PGiG) – zasada wynikająca z art. 106 KPA, organ współdziałający zajmuje stanowisko na wniosek organu administracji geologicznej, elementem tego wniosku musi być projekt rozstrzygnięcia tj. decyzji (wniosek, mapa OG i TG). O wystąpieniu zawiadamiamy wszystkie strony. Formą stanowiska jest zaskarżalne postanowienie. Organ współdziałający ma 14 dni na wyrażenie uzgodnienia, które wiąże organu administracji geologicznej, jeśli się nie przychylamy do stanowiska uzgadniającego i tak wydajemy odmowę udzielenia koncesji.

W naszym wstąpieniu do organu współdziałającego dobrze jest zacytować zapis art. 9 i art. 7 PGiG, jak również art. 8 ustawy jeżeli ma on zastosowanie (decyzje wydawane na podstawie ustawy, które dotyczą morskich wód wewnętrznych i morza terytorialnego oraz pasa nadbrzeżnego, wymagają uzgodnienia z dyrektorem właściwego urzędu morskiego, a decyzje, które dotyczą wyłącznej strefy ekonomicznej, wymagają uzgodnienia z ministrem właściwym do spraw gospodarki morskiej).

Kryterium uzgodnienia z właściwym wójtem, burmistrzem, prezydentem jest nienaruszanie zamierzoną działalnością przeznaczenia lub sposobu korzystania z nieruchomości określonego w sposób przewidziany w art. 7.

Art. 9 PGiG – wskazuje terminy.

Art. 23 ust 3 PGiG – opinia marszałka koncesji udzielanych przez starostów – kryterium – racjonalna gospodarka złożem i kolizje z innymi złożami.

Zakończenie postępowania – zawsze !!! art. 10 § 1 KPA
(zazwyczaj termin 7 dni od dnia doręczenia na wypowiedzenie się stronie, ale może być inny).

Odmowa koncesji (art. 29 PGiG, najważniejszy ust. 1):

Jeżeli zamierzona działalność sprzeciwia się interesowi publicznemu, w szczególności związanemu z bezpieczeństwem państwa w tym z interesem surowcowym państwa lub ochroną środowiska w tym z racjonalną gospodarką złożami kopalin, bądź uniemożliwiłaby wykorzystanie nieruchomości lub obszarów morskich RP zgodnie z ich przeznaczeniem określonym odpowiednio przez mplzp, plzp morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej lub przepisy odrębne, a w przypadku braku tych planów - uniemożliwiłaby wykorzystanie nieruchomości lub obszarów morskich RP w sposób określony w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy lub w przepisach odrębnych, organ koncesyjny odmawia udzielenia koncesji.

Treść koncesji (m.in. art. 30 PGiG):

W koncesji określamy:

- przedsiębiorcę (adresata decyzji),
- rodzaj i sposób wykonywania zamierzonej działalności,
- przestrzeń, w granicach której ma być wykonywana zamierzona działalność,
- czas obowiązywania koncesji (od 3 do 50 lat lub krótszy),
- termin rozpoczęcia działalności określonej koncesją, a w razie potrzeby - przesłanki, których spełnienie oznacza rozpoczęcie działalności,
- możemy określić inne wymagania dotyczące wykonywania działalności objętej koncesją, w szczególności w zakresie bezpieczeństwa powszechnego i ochrony środowiska (nie przytaczamy obowiązków wynikających z innych przepisów prawa).

Koncesja nie zwalnia z obowiązków określonych odrębnymi przepisami, w tym uzyskania przewidzianych nich decyzji.

Koncesja na wydobywanie kopaliny: określa OG (przestrzeń) i TG.

Treść koncesji

Koncesja udzielona przez starostę określa również;

- Sposób prowadzenia ruchu zakładu górniczego, uwzględniającego wymagania wynikające z art. 108 ust. 2 PGiG;
- Sposób likwidacji zakładu górniczego, uwzględniający obowiązki wynikające z art. 129 ust. 1 PGiG.

Obowiązki administracji geologicznej - po wydaniu koncesji

Art. 35 ust. 1 PGiG - Obszar górniczy podlega wpisowi do rejestru obszarów górniczych i zamkniętych podziemnych składowisk dwutlenku węgla.

Zgodnie z § 5 ust. 1 i 2 rozporządzenia MŚ z dnia 16 października 2014r. w sprawie rejestru obszarów górniczych i zamkniętych podziemnych składowisk dwutlenku węgla (Dz.U. z 2014r., poz. 1469), należy przekazać dokumenty niezbędne do zarejestrowania obszaru górniczego, tj. ostateczną koncesję (lub zmianę), 5 egz. mapy OG, kopię decyzji zatwierdzającej dokumentację geologiczną.

Obowiązki administracji geologicznej - po wydaniu koncesji

Granice obszaru i terenu górniczego określonego w koncesji podlegają ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty w gminie (obwieszczenie) – art. 35 ust. 6 PGiG.

Doręczenia (art. 40 PGiG): Koncesję doręcza się właściwym miejscowo organom koncesyjnym, organom nadzoru górniczego i wójtom (burmistrzom, prezydentom miast), a także Prezesowi Wyższego Urzędu Górniczego, Narodowemu Funduszowi Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, zwanemu dalej „NFOŚiGW”, oraz państwowej służbie geologicznej.

Kopie decyzji dotyczących obszarów morskich RP niezwłocznie doręcza się właściwemu terenowemu organowi administracji morskiej.

Obowiązki administracji geologicznej - po wydaniu koncesji

Na podstawie art. 33 ust. 3 PGiG, w związku z art. 72 ust. 6 UOOŚ, informujemy w drodze obwieszczenia o wydaniu koncesji.

Treść decyzji udostępniamy na okres 14 dni w BIP-e urzędu wskazując dzień udostępnienia.

W Centralnej Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej – nadajemy uprawnienie przedsiębiorcy.

Publikacja w publicznym wykazie zawierającym informację o środowisku i jego ochronie informacji o wydaniu koncesji.

Zmiana koncesji (art. 34 PGiG)

1. Organ koncesyjny może dokonać zmiany koncesji także na wniosek przedsiębiorcy, któremu została ona udzielona.

1a. Do zmiany koncesji stosuje się odpowiednio przepisy o jej udzieleniu. Współdziałanie z organami określonymi ustawą dotyczy wówczas tylko tych spraw, które są przedmiotem zamierzonej zmiany, w szczególności w zakresie zgodności z przeznaczeniem lub sposobem korzystania z nieruchomości określonym w sposób przewidziany w art. 7. Przepisu art. 155 KPA nie stosuje się.

2. Przedsiębiorca jest obowiązany niezwłocznie złożyć wniosek o dokonanie zmiany koncesji, jeżeli rzeczywiste szkodliwe wpływy robót górniczych zakładu górniczego przekroczą wyznaczone w koncesji granice terenu górniczego.

3. W przypadku uchybienia obowiązkowi określonemu w ust. 2 organ koncesyjny wszczyna postępowanie z urzędu. Koszt zmiany koncesji obciąża przedsiębiorcę.

Przeniesienie koncesji - na wniosek podmiotu, który ubiega się o przeniesienie.

Art. 36 PGiG - Jeżeli nie sprzeciwia się temu interes publiczny, w szczególności związany z bezpieczeństwem państwa lub ochroną środowiska, w tym z racjonalną gospodarką złożami kopalin, za zgodą przedsiębiorcy, któremu została udzielona koncesja, organ koncesyjny przenosi, w drodze decyzji, koncesję na rzecz podmiotu, który:

- 1) spełnia wymagania przewidziane przepisami o podejmowaniu działalności gospodarczej;
- 2) wyraża zgodę na przyjęcie wszystkich warunków określonych w koncesji oraz w umowie o ustanowieniu użytkowania górniczego;
- 3) w zakresie niezbędnym do wykonywania zamierzonej działalności wykaże się użytkowaniem górnicznym albo przyrzeczeniem uzyskania tego prawa;

- 4) w zakresie niezbędnym do wykonywania zamierzonej działalności wykaże się prawem do korzystania z informacji geologicznej;
- 5) wykaże, iż jest w stanie spełnić wymagania związane z wykonywaniem zamierzonej działalności.

Stronami postępowania są przedsiębiorca oraz podmiot, który ubiega się o przeniesienie koncesji.

Przeniesienie koncesji następuje pod warunkiem przedstawienia przez podmiot, na który jest przenoszona koncesja, dowodu utworzenia rachunku bankowego FLZG i zgromadzenia na nim środków finansowych w wysokości odpowiadającej środkom finansowym zgromadzonym przez dotychczasowego przedsiębiorcę. Przeniesienie koncesji przenosi również prawa i obowiązki wynikające z innych decyzji wydanych na podstawie ustawy.

Prawo do informacji geologicznej przy zmianie lub przeniesieniu koncesji - art. 205 ust 3 PGiG

Do zmiany oraz przeniesienia koncesji uzyskanych przed dniem wejścia w życie ustawy nie stosuje się przepisów w zakresie wykazania się prawem do informacji geologicznej, chyba że zmiana koncesji zmierza do powiększenia przestrzeni objętej działalnością lub przedłużenia terminu jej obowiązywania.

Przejęcie skutków koncesyjnych w wyniku innych zdarzeń – wówczas zmiana oznaczenia przedsiębiorcy, a nie przeniesienie.

Sprzedaż zorganizowanej części przedsiębiorstwa – art. 55 KC – przeniesienie koncesji i tak jest konieczne.

Przekształcenie spółek handlowych – art. 492 i 531 KSH – zmiana oznaczenia przedsiębiorcy.

Art. 36a – wejście w życie 29.06.2022 r. – dot. tylko „koncesji ministra”.

Decyzja środowiskowa przy zmianie warunków koncesji (decyzja środowiskowa).

Nie zawsze jest wymagana decyzja środowiskowa do zmiany koncesji. Przypadki m.in. dot. koncesji, kiedy nie ma wymogu uzyskania przedmiotowej decyzji określono w art. 72 ust. 2 pkt. 2 ustawy UOOŚ : „koncesji lub decyzji, o których mowa w ust. 1 pkt 4 i 5 (określające szczegółowe warunki wydobywania kopaliny), polegających także na:

- zmniejszeniu powierzchni, w granicach której ma być prowadzona działalność,
- przeniesieniu koncesji lub decyzji na inny podmiot,
- zmianie głębokości robót geologicznych związanych z poszukiwaniem lub rozpoznawaniem złoża kopaliny, wykonywanych metodą otworów wiertniczych,

- zmianie koncesji lub decyzji, polegającej na zmianie terminu rozpoczęcia działalności lub ograniczeniu prowadzenia działalności objętej koncesją lub decyzją, o ile mieści się ono w zakresie objętym decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach,
- zmianie zakresu prac geologicznych, w tym robót geologicznych, lub harmonogramu robót geologicznych, niestanowiących przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko lub przedsięwzięcia mogącego potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko,
- zmianie terminu rozpoczęcia prac i robót geologicznych,
- zmianie zapisu dotyczącego przekazywania próbek i danych geologicznych,
- zmniejszeniu granic obszaru górniczego i terenu górniczego.

Ww. ustawa przed zmianami (tj. z dnia 13 lutego 2020 r. poz. 283) dopuszczała (w art. 72 ust. 2 pkt. 2 lit. f oraz j, k oraz l),

- jednokrotne wydłużenie terminu obowiązywania koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie złoża węglowodorów oraz wydobywanie węglowodorów ze złoża do 2 lat bez rozszerzenia zakresu koncesji,
- jednokrotne wydłużenie terminu obowiązywania koncesji na wydobywanie węgla kamiennego ze złoża, wyłącznie w przypadku gdy wydłużenie koncesji uzasadnione jest racjonalną gospodarką złożem oraz bez rozszerzenia zakresu koncesji,
- jednokrotne wydłużenie terminu obowiązywania koncesji na wydobywanie węgla brunatnego do 6 lat, wyłącznie w przypadku gdy wydłużenie koncesji uzasadnione jest racjonalną gospodarką złożem oraz bez rozszerzenia zakresu koncesji,

- jednokrotne wydłużenie terminu obowiązywania koncesji na wydobywanie siarki rodzimej wydobywanej metodą otworową, wyłącznie w przypadku, gdy wydłużenie koncesji uzasadnione jest racjonalną gospodarką złożem oraz bez rozszerzenia zakresu koncesji.

Nigdy nie było mowy w ustawie o wydłużeniu terminu obowiązywania koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż, a jedynie jednokrotne wydłużenie terminu obowiązywania koncesji było dedykowane szczególnym kopalinom. Przepisy te uchylono (zm. UOOŚ – Dz.U. z 2021 r. poz. 1211), a uchylane przepisy miały na celu wyeliminowanie wątpliwości dotyczących ich potencjalnej niezgodności z przepisami dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko (Dz. Urz. UE L 26 z 28.01.2012, str. 1, ze zm.).

Śmierć przedsiębiorcy

Na podstawie art. 38 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. – o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej i innych ułatwieniach związanych z sukcesją przedsiębiorstw (Dz.U. z 2021 r. poz. 170), ustanowiony Zarządca sukcesyjny (przedsiębiorstwa w spadku) ma możliwość zwrócenia się w terminie 3 miesięcy od ustanowienia zarządu do organu koncesyjnego o potwierdzenie możliwości wykonywania koncesji.

W przypadku śmierci przedsiębiorcy **decyzja związana z przedsiębiorstwem wygasa:**

1) jeżeli został ustanowiony zarząd sukcesyjny - z upływem 3 miesięcy od dnia ustanowienia zarządu sukcesyjnego, chyba że w tym terminie został złożony wniosek, o którym mowa w art. 38 ust. 1 (j.w.);

2) jeżeli nie został ustanowiony zarząd sukcesyjny - z upływem 6 miesięcy od dnia śmierci przedsiębiorcy, chyba że w tym terminie został złożony wniosek, o którym mowa w art. 42 ust. 1 albo 5 (przez właściciela przedsiębiorstwa w spadku o przeniesienie na niego koncesji, termin ten dotyczy również w przypadku wygaśnięcia zarządu).

Wygaśnięcie koncesji (art. 38 PGiG):

1. Koncesja wygasa:

1) z upływem czasu, na jaki została udzielona;

2) jeżeli stała się bezprzedmiotowa;

3)(*uchylony*)

4) w przypadku likwidacji przedsiębiorcy;

5) w przypadku jej zrzeczenia się.

2. W przypadkach określonych w ust. 1 organ koncesyjny, w drodze decyzji, stwierdza wygaśnięcie koncesji.

Art. 39 PGiG Cofnięcie koncesji, jej wygaśnięcie lub utrata jej mocy, bez względu na przyczynę, nie zwalnia dotychczasowego przedsiębiorcy z wykonania obowiązków **dotyczących ochrony środowiska i likwidacji zakładu górniczego**.

Zakres i sposób wykonania obowiązków określonych w ust. 1 ustala się w planie ruchu likwidowanego zakładu górniczego. Jeżeli nie stosuje się przepisów o planach ruchu zakładu górniczego (**starosta**), zakres i sposób wykonania obowiązków określonych w ust. 1 ustala organ koncesyjny w decyzji stwierdzającej wygaśnięcie koncesji, po uzgodnieniu z wójtem (burmistrzem, prezydentem miasta).

- Czy mamy obowiązek sprawdzenia stanu eksploatacji w terenie?
- Czy decyzję uzgadniamy z innym organem? (Jeśli nie ustalamy przedmiotowych obowiązków – to brak uzgodnienia projektu takiej decyzji).

Decyzje dot. opłat eksploatacyjnych

Zgodnie z art. 138 PGiG, organ koncesyjny w razie stwierdzenia, że przedsiębiorca nie dokonał wpłaty opłaty w terminie albo dokonał wpłaty w wysokości innej niż należna, zobowiązany jest wydać decyzję, w której określa wysokość należnej opłaty eksploatacyjnej, stosując stawkę obowiązującą w okresie rozliczeniowym, którego opłata dotyczy.

Zgodnie z art. 134 ust. 1 PGiG opłatę eksploatacyjną ustala się jako iloczyn jej stawki oraz ilości kopaliny wydobytej ze złoża w okresie rozliczeniowym (półrocznym).

Wezwanie do przedłożenia informacji (obowiązek przedsiębiorcy wynikający z art. 137 ust. 3 PGiG).

Wszczęcie postępowania z urzędu – decyzja wraz z uzasadnieniem.

Dziękuję za uwagę